

Vincent ndi muvhigi wa Tshītītshi tsha RX Radio. U tshitudio tsha RX Radio u itela u rekhoda mbekanyamushumo yawe.

Ŋamusi, mbekanyamushumo ya Vincent ndi ya malugana na vhana vhane vha vha na malwadze mahulwane a mutakalo.

U khou ambedzana navho nga ha tshenzhelo dzavho tshifhingani tsha dwadze ŋa Covid-19.

“Ri a vusa vthathetshesi, hoyu ndi Vincent fhanu kha Tshitudio tsha RX Radio. Namusi vhaeni vhashu ndi Mulalo, Ashley, na Lina,” hu amba Vincent.

Vhaeni vha a dīdivhadza.

Vincent u bvela phanda, “Dwadze la Covid-19 lo itela khaedu vathu vha re na vuholefhalu. Ri humbela uri ni vhudze vthathetshesi vhashu nga ha zwenezwo.”

Mulalo u a thoma, “Ndi na vhulwadze vhu sa fholi vhu vhidzwaho ‘*spinal muscular atrophy*’. Vhu kwama misipha yanga, milenzhe, zwanda, na ndila ine nda fema ngayo.

Arali tshitzhili tsha Corona na vhulwadze hanga zwa țangana, zwo vha zwi tshi ɔ mmbulaya! Mafhafhu anga ha na mutakalo wavhuɔi, nahone nga hetshi tshitzhili ndo vha ndi tshi ɔ vha ndo raha bakete!”

Lina uri, “Na n̄e ndo vha ndo tshuwa nga maan̄a. Ndi na vhu lwadze ha u fhelelwa nga muya (*‘asthma’*), vhune ha kwama mafhafhu anga.

Arali nda hoṭola kana nda pfa u nga ndi khou kundelwa u fema, ndo vha ndi si na vhuṭanzi ha uri ndi nga n̄ṭhani ha *‘asthma’* kana nga tshitzhili tsha Corona. Zwo vha zwi tshi kwama khana yanga nga n̄dila i si yavhuḍi.”

Ashley u a engedza, “Ndi na vhulwadze vhu vhidzwaho *‘bipolar disorder’*. Vhu kwama mutakalo wanga wa muhumbulo nahone ndi fanela u nwa mishonga u itela u vhu langa.

Nga zwiñwe zwifhinga ndi dipfa ndo ṭungufhala nga maan̄ḁa, kana ndo sinyuwa nga maan̄ḁa. Nga zwiñwe zwifhinga maḁipfele anga a shanduka nga u ṭavhanya. Zwi a kon̄ḁa u langa maḁipfele anga.”

“Ro livhuwa nge na ri vhudza dzenedzi tshenzhelo. Naa hu na zwithu zwavhuḽi zwe zwa itea kha vhoiwe nga tshifhinga tsha Jeneji dwadze?” hu vhudzisa Vincent.

“Ndo kona u fhedza tshifhinga tshinzhi na muḽa wa hashu. Ro tamba mitambo ya i re kha gwati, nahone ndo zwi funa nga maanḽa,” hu amba Lina.

“Na n̄e ndo fhedza tshifhinga tshavhuḡi na muḡa wa hashu. Mashudu mavhuya, ndo kona u ḡinwisa mishonga ndi hayani,” hu fhindula Mulalo.

“Ndo khetha u shumisa tshifhinga sa tshibuli tsha u ita khwine. Ndo kona u khwaḡhisa vhushaka na muḡa wa hashu. Ndo dovha nda sendela kha Mudzimu, nda rabela,” hu amba Ashley.

Vincent a lavhelesa watshi i re kha luvhondo lwa tshitudio.

“Mashudu mavhi, ro no fhelelwa nga tshifhinga!” a tshi amba.

“Kha vhañwe vhana vha re na vhulwadze ha muhumbulo kana ha muvhilini, ni nga vha tuṭuwedza hani?” hu vhudzisa Vincent.

Ashley u fhindula u thoma, “Vhathu vha anzela u sasaladza vhathu vha re na vhulwadze ha muhumbulo.

Ni dzhiiwa ni tshi penga kana ni khou ɽoɽa u vhonwa, ndi zwine nda ɽoɽa u zwi shandula. A hu na tsho khakheaho arali ni tshi lwala nga tshinwe tshifhinga.”

Lina u a tenda nahone a ri, “Zwine nda nga zwi eletshedza vhañwe ndi uri ni ðivhavhalele. Ni songo ðifhelela mbilu. Ni khou ita zwoṭhe zwine na nga kona.”

Mulalo u a engedza, “Ni songo ñala! Hu na khaedu fhedzi ni nga kona u swikelela miḷoro yaṅu.”

—Dzimbudziso

1. Nwalani zwine haya maipfi a amba zwone: vhulwadze, vhulwadze vhu sa fholi, sasaladzwa.
2. Wanani maipfi a re kha nganea ane a fana na: nga maanda, nyeletsshedzo, khonadzeo.
3. Zwi amba mini 'u vha na vhulwadze ha muhumbulo kana ha muvhilini'?
4. Naa hu na zwithu zwavhuḍi zwe zwa itea kha inwi nga tshifhinga tsha dwadze?

Heyi nganea yo thewa kha mivhigo ya RX Radio. RX Radio ndi tshītītshi tsha radio ya kha inthanethe, ya vhana na yo itelwaho vhana.

RX Radio i hasha i ngei Red Cross War Memorial Children's Hospital, Cape Town.

RX Radio i thusa vhana u amba zwiṭori nga ha mafhungo a ndeme ane a vha kwama.

[Dalelani RX Radio](#)